

Nem gondolkodtam én ott, csak ültem. Nincs tanulság.
(Hogy: „Mit kerestem én itt? Egy parkolót? S helyette
Találtam *kőbe fagyva* a Mindenség *zenéjét!*)

Egy parkolót?! Hisz ott van! Ott áll a forgalomban
A gépkocsim! Hadd álljon!”) Ilyesmit nem gondoltam,
Csak ültem moccanatlan, mezítláb, pizsamában.

Nem is tudom, hogy meddig. Reggel misére jöttek
Sötét kalapban nők, és csodálkozó szemükkel
Tereltek vissza végül az elhagyott volánhoz.

Budapest, 2003. május

ISMERŐS SZAVAK, ISMERŐS TÖRTÉNET

Az idén márciusban letartóztattak Kubában hetvenöt másként gondolkodó értelmiségit, köztük Raúl Rivero Castañeda költőt és újságíró. Bűne az, hogy demokratikus reformokat sürgetett, és a tájékoztatás szabadságáért küzd. A vád az volt ellene és újságírókollégái ellen, hogy az Egyesült Államok imperialista kormányának zsoldosaiként a kubai forradalom megdöntését készítik elő. Őt húsz évre ítélték el, kollégáit tizennégytől huszonhét évig terjedő börtönbüntetésre. Jelenleg a Ciego de Ávila-i börtönben ül.

Raúl Rivero 1945-ben született a kubai Morónban. 1980-ig öt verseskötete jelent meg, és irodalmi díjakat kapott Kubában. Újságírói pályája is sikeres volt. A Havannai Egyetem újságíró szakán végzett, és a 80-as évek végéig valamennyi jelentős kubai lapnál dolgozott (*Tribuna de la Habana*, *Granma*, *Juventud Rebelde* stb.). Később a Prensa Latina kubai hírügynökség moszkvai igazgatója volt, majd a kubai Író és Művész Szövetség propagandafő-

nöke. A 80-as évek végén világnézetileg meghasonlott, illetve szembefordult Fidel Castro diktatúrájának politikájával, és többé nem működött együtt a kubai hivatalos intézményekkel. Egyike volt azoknak az értelmiségieknek, akik 1991-ben aláírták a kubai Chartát, vagyis az Értelmiségiek Levelét vagy a Tízek Levelét, melyben demokratikus nyitást kértek a kormánytól. Ezután teljes hallgatásra kényszerült, és több alkalommal is házkutatást tartottak nála. 1995-ben megalapította a CubaPress független hírügynökséget, melyet bebörtönzéséig vezetett. 1996 óta Miami-ban, Mexikóban és Madridban jelentek meg újabb verseskötetei. 1997-ben megkapta a „Riporterek háttár nélkül a sajtószabadságért” párizsi díját, melyet a Nemzetközi Sajtóintézet ítelt oda neki. Jelenleg az Interamerikai Sajtótársaság (SIP) Szabadság Bizottságának alelnöke.

A letartóztatások és a három elfogott repülőgép-eltérítő azt követő kivégzése miatti nagy nemzetközi tiltakozás (Mario

Vargas Llosa, Günter Grass, José Saramago, Carlos Fuentes és sokan mások), valamint az a tény, hogy II. János Pál pápa kegyelmet kért Fidel Castrótól az elítélteknek, ismeretes. Ugyancsak ismeretes a huszónhét vezető kubai értelmiségi nyílt levele az „energikus intézkedések” védelmében, továbbá a százhatvan külföldi értelmiségi, köztük Gabriel García Márquez és Nadine Gordimer által aláírt nyilatkozat, ha nem is a letartóztatási hullám, de a kubai rendszer védelmében.

Míg a külföldi tiltakozók koncepciók pereknél minősítik a történeteket, Fidel Castro kormányfő gyakori beszédeiben olyan konkrét programot emleget, melyet állítása szerint az Egyesült Államok kormányának legfelsőbb vezetése dolgozott ki a Floridában élő „kubai maffiával” együtt, Kuba lerohanása céljából. Ennek a programnak felbérelt végrehajtói volnának szerinte a bebörtönzött értelmiségiek. Fidel Castro, aki már 2002 augusz-

tusában azzal vádolta meg Bush elnököt, hogy az ő fizikai megsemmisítésére készül, az iraki háború kezdete óta attól tart – egy floridai tüntetés jelszavai alapján is –, hogy Irak után Kuba következik. Ebben a feszült légkörben, az első bagdadi bombázást megelőző és azt követő napokban került sor a hetvenöt másként gondolkodó letartóztatására. Fidel Castro azóta fasisztának, nácinak vagy egyszerűen Führernek titulálja az amerikai elnököt, a bebörtönzött értelmiségieket pedig ellenforradalmároknak, zsoldosoknak és kémeknek nevezi.

Így kerül bele egy költő és újságíró, aki a véleménynyilvánítás és a tájékoztatás szabadságáért emelt szót, a nagypolitika küzdőterébe. Sorsa attól függ, mi történik ezen a küzdőtéren. Ha figyelembe vesszük, hogy olyan totális diktatúrában él, ahol a halálbüntetést nem törölték el, aggodhatunk érte és társaiért.

Székács Vera

Raúl Rivero Castañeda

ALÍZ AZ ORSZÁGBAN

Írországba máig sem jutottam el
Angliába se tudtam elutazni.
Limába se mentem, azóta se
a Miraflores-negyedbe se
és nem vettelek feleségül.

Nem írtam meg a könyvet, amit akartunk
– szelid, dallamos verseket –
és éveken át nem olvashattam a Bibliát.

Nem jártam misére, igaz.
A skapuláré elveszett
vagy félelmemben eldugtam valahová.